

ACHT VRAGEN OVER HET ALGEMEEN PENSIOENFONDS

Vanaf 1 januari 2016 is er een nieuwe pensioenuitvoerder op het toneel getreden; het algemeen pensioenfonds of afgekort het Apf. Mercer verwacht dat het Apf het pensioenlandschap flink gaat veranderen. Voor de deelnemer moet dit tot een efficiënte en hoog-kwalitatieve uitvoering van zijn pensioenregeling leiden. Veel pensioenfondsen zijn inmiddels met deze uitvoeringsvorm aan de slag gegaan. Om aansluiting te zoeken bij een Apf of, in enkele gevallen, een eigen Apf op te richten.

ACHT GESTELDE VRAGEN DOOR PENSIOENFONDSEN

1. Wat is een collectiviteitskring?

Een Apf is een pensioenfonds. Een Apf heeft een algemene werkingssfeer, vandaar ook de naam. Het Apf mag voor verschillende bedrijfstakken, ondernemingen en beroepsgroepen werken. Er geldt echter één belangrijke uitzondering: een Apf mag geen verplichtgestelde pensioenregelingen uitvoeren. Dat blijft (vooralsnog) voorbehouden aan bedrijfstakpensioenfondsen.

Een Apf mag verschillende collectieve pensioenpotten naast elkaar beheren, de zogenoemde collectiviteitskringen. In iedere collectiviteitskring delen de daarbij aangesloten bedrijfstakken, ondernemingen en beroepsgroepen samen de lusten en lasten. Niet iedere partij zal zich willen aansluiten bij zo'n open collectiviteitskring, die algemeen toegankelijk is. In dat geval kan er ook een eigen collectiviteitskring worden opgericht, die toegankelijk is voor bijvoorbeeld één beroepsgroep. Apf-en zullen hier wel voorwaarden aan gaan stellen.

Mercer verwacht dat ongeveer tien marktpartijen een Apf zullen oprichten. Het merendeel van deze Apf-en biedt één of meerdere open kringen aan waarin verschillende bedrijfstakken, ondernemingen en beroepsgroepen samen kunnen deelnemen. Bij de beantwoording van de acht vragen gaan wij uit van toetreding tot een open kring. De meeste Apf-en zullen ook oprichting van een eigen kring faciliteren. In dat geval is er sprake van maatwerk. Maatwerk zal in het algemeen tot hogere uitvoeringskosten leiden.

2. Welke pensioenregelingen kunnen door een Apf worden uitgevoerd?

Een Apf kan alle soorten pensioenregelingen uitvoeren. Wij verwachten dat in de praktijk hoofdzakelijk geïndexeerde middelloon (DB) regelingen worden uitgevoerd, al dan niet met een vaste premie (Collectief DC). Een zeer beperkt aantal Apf-en zal (ook) individuele DC-regelingen uitvoeren. Een aangesloten partij kan ook in een open collectiviteitskring de pensioenregeling naar eigen wens inrichten, en zo de eigen pensioenregeling (in grote mate) behouden, bijvoorbeeld door de pensioenvormen, het pensioengevend salaris, het opbouwpercentage en de franchise te kiezen.

Voor vragen kunt u contact opnemen met uw vaste contactpersoon bij Mercer, of mailen naar jeroen.terheggen@mercer.com

De open collectiviteitskringen hebben in meer of mindere mate een toeslagambitie en zijn expliciet over hun verwachte pensioenresultaat en risicohouding. Net als bij ieder ander pensioenfonds zijn de opgebouwde pensioenen zacht. Dit betekent dat er een kans is op verlaging van de opgebouwde pensioenen als de financiële positie van de collectiviteitskring slecht is. Het betekent ook dat een toeslag toegekend kan worden bij een goede financiële positie om zo de pensioenen waardevast te houden. De kansen op korting en toeslagverlening zijn afhankelijk van de financiële positie en het financiële beleid van de collectiviteitskring.

3. Wie heeft zeggenschap in een 'open' Apf?

De Apf-en hebben een bestuur dat doorgaans bestaat uit professionele bestuurders. Het intern toezicht wordt in de regel uitgeoefend door een raad van toezicht. Iedere kring heeft een belanghebbendenorgaan. Een belanghebbendenorgaan kan worden gezien als een "bestuur light", met goedkeuringsrechten ten aanzien van het beleid van de collectiviteitskring. Het belanghebbendenorgaan is een medebeleidsbepaler en de leden moeten vooraf worden goedgekeurd door De Nederlandsche Bank. In het belanghebbendenorgaan nemen vertegenwoordigers van werkgevers, deelnemers en pensioengerechtigden van de kring zitting. Het bestuur en de raad van toezicht leggen verantwoording af aan het Belanghebbendenorgaan van iedere kring.

Apf-en richten het belanghebbendenorgaan op verschillende manieren in. De mate van invloed van het belanghebbendenorgaan kan per Apf verschillen. In het belanghebbendenorgaan kunnen professionals zitting nemen die als vertegenwoordiger gekozen kunnen worden. Er kan sprake zijn van een centraal belanghebbendenorgaan voor alle kringen tezamen of een overkoepelend overleg tussen de verschillende belanghebbendenorganen van de kringen van het Apf.

U kunt dus via het belanghebbendenorgaan invloed blijven uitoefenen op het beleid van de collectiviteitskring, waarbij de exacte invulling afhankelijk is van de vormgeving van het belanghebbendenorgaan door het APF.

4. Wat zijn de premies en kosten in een Apf?

Een Apf kan per collectiviteitskring een andere premiemethodiek hanteren. In de meeste gevallen is er sprake van een gedempte kostendekkende premie in enige vorm. Met premiedemping wordt premiestabiliteit beoogd. Dit kan demping zijn op basis van een gemiddelde rente of op basis van het verwachte rendement. Werkgevers betalen bij voorkeur een lage maar tegelijk ook stabiele pensioenpremie. Voordat wordt aangesloten bij een Apf, zou niet alleen naar het premieniveau maar ook goed naar de verwachte premiestabiliteit gekeken moeten worden. Voor de deelnemers telt het verwachte pensioenresultaat dat bij een Apf kan worden behaald, dus dat is ook onderdeel van de te maken vergelijking. De meeste open Apf-en geven aan dat hun financieringssysteem dusdanig is ingericht dat wordt

Voor vragen kunt u contact opnemen met uw vaste contactpersoon bij Mercer, of mailen naar jeroen.terheggen@mercer.com

voldaan aan de voorwaarden voor DC-accounting (volgens IFRS). Er zijn algemene kosten die door het Apf zelf op de collectiviteitskring worden verhaald, bijvoorbeeld bestuurdersvergoedingen en bemensing van het pensioenbureau. Daarnaast zijn er de kosten van de kringen zelf, zoals de kosten voor de pensioen- en de beleggingsadministratie. Hierbij zullen schaalvoordelen een belangrijke rol gaan spelen. Des te groter het Apf des te lager de kosten per deelnemer. Apf-en bieden in het algemeen zeer scherpe tarieven voor de uitvoering van de pensioenadministratie. De diverse kosten worden op verschillende manieren in rekening gebracht, bijvoorbeeld door middel van een opslag op de premie of het belegd vermogen.

In tegenstelling tot andere pensioenfondsen moet een Apf een weerstandsvermogen aanhouden. Dit weerstandsvermogen is bedoeld om operationele risico's op te vangen waarvan de financiële gevolgen niet op de kring verhaald kunnen worden. Apf-en financieren dit ondermeer door een opslag op de premie en inkoopsom.

5. Welke voor- en nadelen kent een Apf?

In een notendop zien wij de volgende voor- en nadelen van het Apf.

Een Apf biedt een nieuw alternatief. Pensioenfondsen die bijvoorbeeld te kwetsbaar zijn of de regeldruk als te groot ervaren kunnen opgaan in een groter pensioenfonds, eventueel met een eigen kring. Apf-en kunnen de zachte geïndexeerde middelloonregeling blijven uitvoeren. Uitzicht op toeslagverlening blijft behouden. Apf-en beginnen met een schone lei, zij hebben geen administratieve ballast vanuit het verleden en starten met moderne IT-systemen. Apf-en zetten zwaar in op deelnemerscommunicatie, wat is toe te juichen. Geïndexeerde middelloonregelingen die door APF-en worden uitgevoerd kunnen voor accounting (onder voorwaarden) als DC-regeling kwalificeren (IFRS/US GAAP).

De Wet Apf beperkt de zeggenschap van het belanghebbendenorgaan tot goedkeuringsrechten op hoofdlijnen. Dat ziet de één als voordeel (minder bestuursdruk) maar de ander ziet dat als nadeel (minder zeggenschap dan bij een eigen pensioenfonds en verlies identiteit).

Apf-en hebben echter nog geen track record en de grote vraag is dan ook welke Apf-en succesvol blijken te zijn en welke niet. Alleen door groei en het behalen van schaalvoordelen is overleving mogelijk. Er kan in eerste instantie naar de achterliggende oprichters en eventuele "launching customers" gekeken worden, maar het is uiteindelijk het bestuur dat het Apf succesvol moet maken. De uittredingsvoorwaarden van het Apf zijn dan ook van belang.

6. Wanneer kan de pensioenregeling bij Apf-en worden ondergebracht?

De wet Apf is per 1 januari 2016 in werking getreden. Eerst moet het Apf beschikken over een vergunning van De Nederlandsche Bank.

Mercer is vertrouwd met de mogelijkheden van het Apf en de andere mogelijke uitvoeringsvormen. Wij adviseren werkgevers en pensioenfondsen objectief over de keuze van de pensioenuitvoerder die het beste bij de eisen en wensen van de belanghebbenden past.

Wilt u ook vrijblijvend met een adviseur van Mercer spreken over het Apf en of dit al dan niet interessant is voor uw situatie? Neem dan gerust contact op met uw vaste contactpersoon bij Mercer of mail naar jeroen.terheggen@mercer.com

Een Apf mag de pensioenregeling niet eerder uitvoeren dan dat moment (uiteraard wel later, sommige Apf-en mikken op 1 januari 2017 voor de start van nieuwe pensioenopbouw). De vergunningsaanvraag heeft een doorlooptijd van ongeveer drie maanden. Deze termijn wordt verlengd als De Nederlandsche Bank aanvullende informatie nodig heeft om de vergunningsaanvraag te kunnen beoordelen. Dit betekent dat er nu (februari 2016) nog geen Apf-en met een vergunning zijn, maar er wordt wel steeds meer bekend over de proposities van de Apf-en in oprichting.

Bij de meeste 'open' Apf-en is het mogelijk om de opgebouwde pensioenen in te brengen in een collectiviteitskring van het Apf. De koopsom en de voorwaarden voor overdracht verschillen per Apf. Bepalend is ook de huidige dekkingsgraad van de pensioenregeling.

7. Welk Apf moeten we kiezen?

Om de keuze goed te kunnen maken adviseren wij eerst uw kernwaarden en selectiecriteria goed in kaart te brengen, bijvoorbeeld ten aanzien van medezeggenschap, toeslagverlening, risicohouding en toetredings- en uittredingsvoorwaarden. Aangezien de Apf-en nog in oprichting zijn en geen track record hebben, is een kritische blik op het business plan, groeiplannen, etc. ook van belang. Als wordt overwogen opgebouwde pensioenen naar een open kring over te dragen, is ook de premiedempingsmethodiek van de kring relevant (een lage premiedekkingsgraad gaat immers ten koste van de al opgebouwde pensioenen). Mercer heeft contact met alle 'open' Apf en in oprichting en is op de hoogte van de mogelijkheden bij deze Apf-en. Mercer helpt graag in uw zoektocht naar het beste Apf voor u!

8. Is het voor ons interessant om een eigen Apf op te richten?

In een eigen Apf zou u met één of meerdere andere pensioenfondsen een bestuur delen en bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van dezelfde pensioenadministrateur en/of vermogensbeheerder. De vermogens kunnen samengevoegd worden in één kring of gescheiden blijven in verschillende kringen. Het kan interessant zijn om een eigen Apf op te richten als u verwacht dat dit voor de deelnemers waarde toevoegt ten opzichte van een (eigen kring bij een) 'open' Apf. Daarnaast kan de zeggenschap en identiteit bij een eigen Apf naar wens worden ingericht. De kosten voor de vergunningsaanvraag en het benodigde weerstandsvermogen kunnen eventueel wel struikelblokken zijn voor het oprichten van een eigen Apf, oftewel de business case moet wel sterk zijn. Mercer denkt graag met u mee.